

Groenten en fruit telen op school

Hoe moet dat dan met vakantie?!?

Zie wat jij kan doen, ga voor groen

Zaaien in vakanties

Er zijn drie schoolvakanties die in het moestuinseizoen vallen: de meivakantie, de zomervakantie en de herfstvakantie.

In de maand voor de meivakantie is een prima moment om te beginnen met (voor)zaaien van sla, wortel, bietjes, radijs, rucola, tuinbonen en erwtjes en om plantuitjes en een paar aardappels te poten.

Ook gewassen die pas na ½ mei naar buiten kunnen, vanwege hun gevoeligheid voor vorst, kunnen nu in het klaslokaal voorgezaaid worden en dan de ijsheiligen naar buiten. De week afwezigheid maakt het verschil in groei lekker duidelijk en er is in deze periode zelden een neerslagtekort, waardoor de noodzaak tot tussentijds watergeven beperkt is.

Na de meivakantie kan er volop gezaaid worden:

Het is voor de kinderen het leukst om de teelten zo te plannen dat de oogsten niet in de vakantie vallen. Hoewel op sommige scholen wel vrijwillige (groot)ouders te ronselen zijn om een keer te schoffelen of te gieten, is het vaak handiger om het (oogst)werk in de zomervakantie te beperken.

Wanneer je in het voorjaar vroeg start en snelgroeiende gewassen teelt, zijn deze voor de vakantie oogstbaar: snijsla, rucola, spinazie, radijs, basilicum, spilanthes / ABC-kruid (lekker spannend!). Maar ook een vroeg dragend aardbeienrassen (zoals bv. Darselect, Daroyal en Lambada) geven ruim voor de zomervakantie oogst.

Natuurlijk zijn er gewassen die in het voorjaar gezaaid of geplant zijn en in de zomer rustig doorgroeien tot in het najaar zoals: boerenkool en palmkool, herfstprei, uien, winterwortelen, suikermais en zonnebloemen.

Kom vlak voor de zomervakantie nog even in actie!

Door bijvoorbeeld je (stok)bonen vlak voor de vakantie te leggen (zaaien) kunnen de planten in de zomervakantie groeien en gaan daarna pas vrucht dragen. Wanneer je de zaden even weekt en in vochtige grond legt, gaat dit vrijwel altijd zonder problemen.

Door in de 2e helft van juni (opnieuw) courgette en veldkomkommer te zaaien, kan je ze na de vakantie volop oogsten.

Zaaien in vakanties

Sla heeft in de zomer zo'n 8 weken (vanaf het zaaimoment) nodig om een krop te vormen. Met enige planning kan dus twee weken voor de vakantie gezaaid worden. Dit kan ter plaatse, maar je kan ook voorzaaien in de klas en op de laatste schooldag uitplanten en watergeven. In de eerste schoolweek kunnen de kropen dan geoogst worden. Ook koolrabi is een leuk gewas om vier weken voor de vakantie begint voor te zaaien in bakjes en net voor de vakantie uit te planten.

Na de zomervakantie kunnen nog een aantal gewassen gezaaid worden: rucola, radijs, raapjes, kropsla, snijsla.

De laatste zaai:

Eind augustus en begin september kunnen er nog een paar (blad)gewassen gezaaid worden: snijsla, winterpostelein en veldsla en ook spinazie. Deze gewassen kunnen eenvoudig gegeten worden op een sandwich of in een salade. Deze late zaai zal langzaam groeien. Om deze teelt te beschermen tegen vallend blad, vraat en 'weer en wind' is het handig om ze samen in hetzelfde bedje te zaaien en te beschermen met een stukje gaas of vliesdoek.

Alle lege bedden kunnen nu ingezaaid worden met winterrogge (eventueel gemengd met winterwikke) om de grond groen te houden en te beschermen en isoleren. Eenvoudiger nog is om alle lege bedden te bedekken met een flinke laag blad, van de bomen op of rond het plein. Deze laag beschermt de bodem en wordt voor een deel de grond in gewerkt door allerlei nuttige kriebelbeestjes. In het voorjaar, voordat je gaat zaaien, haal je het grove blad weer weg, de fijne deeltjes blijven achter en verbeteren de bodem.

De Herfstvakantie is een mooi einde van het zaaiseizoen in de moestuin.

Daarna kan er nog een laagje bijeengeharkte bladeren of gemaaid gras tussen de grovere groenten die nog in sommige bedden staan en wordt er vooral nog geoogst van late bladgewassen, winterpeen, pompoenen en koolsoorten.

Eén uitzondering is er nog: knoflook. Rond 10 oktober (10/10) zet je knoflookteentjes op zo'n 10 cm diep en 10 cm van elkaar in rijen. Ezelsbruggetje: 10-10-10-10. In het voorjaar (en soms in het najaar nog) verschijnen de stengels en vlak voor de zomervakantie in het jaar erna (vanaf eind juni soms al), kan je de bollen oogsten.

Zaaien in vakanties

Fruit dat goed past op of rond het schoolplein

Framboos ('herfst' of 2x dragend), frambozen dragen in het voorjaar op oud hout en in het najaar op nieuw gegroeide scheuten.

Aardbeien, kies vroeg dragend rassen zoals bv. Darselect, Daroyal en Lambada.

Aalbessen, veel bessen zijn in juli en augustus oogstbaar en dus niet zo geschikt voor op of rond het schoolplein. Daarbij zijn vogels dol op deze bessen, waardoor een net gebruikt moet worden. Het kán wel, kies dan voor vroege rassen. De witte aalbes (rassen: Zitavia, Werdavia of Albatros) is al begin juli oogstbaar en heeft geen net nodig hebben omdat vogels de bessen minder goed opmerken.

Kiwibes, plant een aantal (verschillende) vrouwelijke rassen en één mannelijke plant óf kies voor een aantal tweeslachtige planten.

Kiwi, plant een aantal (verschillende) vrouwelijke rassen en één mannelijke plant óf kies voor een aantal tweeslachtige planten.

Braam (kies een wat later ras, doornloos is makkelijk, maar niet altijd even lekker)

Appels (bv Santana of een Goudrenet / Schone van Boskoop voor moes en taartjes)

Peren (bv Conference, Concorde)

De volgende vruchten zijn iets lastiger, maar wat betreft oogsttijd passen ze goed op een schoolplein: **Vijgen, Druiven, Perzik**. Let bij deze zachte zoete vruchten op voor wespen die op rijp fruit afkomen.

Praktische handleidingen

Verwondering staat centraal; dromen, ervaren en proeven. Er zijn veel leuke tips over eetbaar groen en voedselbossen.

Via [deze link](#) vind je de Handleiding Schooltuinen (pdf), Handleiding Vergroening van de Schoolomgeving en meer informatie over schooltuinieren door Velt (en WWF).

Taco maakt vlogs over groenten, kleinfruit en kruiden telen in voor-, achter- en volkstuin, tegen pergola's, muren en op en rond het schoolplein: www.youtube.com/c/Stadstuinieren op facebook pagina [Taco's Tuinen – Moestuun Coach](#) geeft hij o.a. tips over wat wanneer te zaaien (en beantwoordt hij kleine vraagjes).

Wil je meer weten over Jong leren eten? Gebruik dan [deze link](#).

Wil je meer weten over voedselbossen kijk dan op [IVN](#).

Voor eventuele extra financiering kun je [hier](#) kijken.

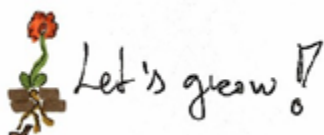
Wij wensen je veel succes en plezier met de vergroening van jullie school(plein)!

Namens,

Programmateam Groene Schoolpleinen Overijssel

Makelaars Jong Leren Eten Overijssel Alma Streefkerk & Wietske Huismans

Adviseurs Eetbaar Groen Taco IJzerman en Heleen Eshuis

Zie wat jij kan doen, ga voor groen